Středa 15. ledna 2020

P9_TA(2020)0006

Provádění a monitorování ustanovení týkajících se občanských práv v dohodě o vystoupení

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. ledna 2020 o provádění a monitorování ustanovení týkajících se občanských práv v dohodě o vystoupení (2020/2505(RSP))

(2021/C 270/02)

Evropský parlament,

— s ohledem na Smlouvu o Evropské unii (SEU) a Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU),

— s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie ze dne 7. prosince 2000 (dále jen „Listina“), která byla vyhlášena dne 12. prosince 2007 ve Štrasburku a vstoupila v platnost společně s Lisabonskou smlouvou v prosinci 2009,

— s ohledem na svá usnesení ze dne 5. dubna 2017 o jednáních se Spojeným královstvím poté, co oznámilo svůj záměr vystoupit z Evropské unie ([1]), ze dne 3. října 2017 o současném stavu jednání se Spojeným královstvím ([2]), ze dne 13. prosince 2017 o současném stavu jednání se Spojeným královstvím ([3]), ze dne 14. března 2018 o rámci budoucích vztahů mezi EU a Spojeným královstvím ([4]) a ze dne 18. září 2019 2019 o současném stavu jednání o vystoupení Spojeného království z Evropské unie ([5]),

— s ohledem na pokyny Evropské rady (článek 50) ze dne 29. dubna 2017 v návaznosti na oznámení Spojeného království podle článku 50 SEU a na přílohu k rozhodnutí Rady ze dne 22. května 2017, která obsahuje směrnice pro sjednání dohody se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska o podmínkách jeho vystoupení z Evropské unie,

— s ohledem na pokyny Evropské rady (článek 50) ze dne 15. prosince 2017 a na přílohu k rozhodnutí Rady ze dne 29. ledna 2018, kterým se doplňuje rozhodnutí Rady ze dne 22. května 2017 o zmocnění k zahájení jednání se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska o dohodě o podmínkách jeho vystoupení z Evropské unie,

— s ohledem na společnou zprávu vyjednavačů Evropské unie a vlády Spojeného království ze dne 8. prosince 2017 o pokroku v první fázi jednání podle článku 50 SEU o spořádaném vystoupení Spojeného království z Evropské unie,

— s ohledem na návrh dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii, který Evropská rada podpořila dne 25. listopadu 2018, a na prohlášení uvedená v zápisu ze zasedání Evropské rady z tohoto dne;

— s ohledem na návrh dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii, který Evropská rada podpořila dne 17. října 2019 (dále jen „dohoda o vystoupení“) ([6]),

— s ohledem na návrh zákona o dohodě o vystoupení předložený britskému parlamentu dne 19. prosince 2019,

— s ohledem na politické prohlášení, v němž se stanoví rámec budoucích vztahů mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím ([7]),

— s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,

([1]) Úř. věst. C 298, 23.8.2018, s. 24.
([2]) Úř. věst. C 346, 27.9.2018, s. 2.
([3]) Úř. věst. C 369, 11.10.2018, s. 32.
([4]) Úř. věst. C 162, 10.5.2019, s. 40.
([5]) Přijaté texty, P9_TA(2019)0016.
([6]) Úř. věst. C 384 I, 12.11.2019, s. 1.
([7]) Úř. věst. C 384 I, 12.11.2019, s. 178.

Středa 15. ledna 2020

A. vzhledem k tomu, že Evropský parlament zastupuje všechny občany Evropské unie a bude chránit jejich zájmy před vystoupením Spojeného království z EU i po něm;

B. vzhledem k tomu, že ve Spojeném království pobývá v současnosti asi 3,2 milionu občanů zbývajících 27 členských států (EU-27) a v zemích EU-27 pobývá asi 1,2 milionu občanů Spojeného království; vzhledem k tomu, že občané EU, kteří si zvolili bydliště v jiném členském státě, jednali na základě práv, která jim zaručují právní předpisy EU, a předpokládali, že těchto práv budou požívat po celý svůj život;

C. vzhledem k tomu, že dalších 1,8 milionu občanů narozených v Severním Irsku má na základě Velkopáteční dohody nárok na irské občanství, a tudíž i nárok na občanství EU a na práva spojená s občanstvím EU v zemi, kde pobývají;

D. vzhledem k tomu, že EU a Spojené království se v části II dohody o vystoupení dohodly na komplexním a recipročním přístupu k ochraně práv občanů EU-27 žijících ve Spojeném království a občanů Spojeného království žijících v EU-27;

E. vzhledem k tomu, že Spojené království začalo předběžně uplatňovat ustanovení dohody o vystoupení týkající se vydávání povolení k pobytu prostřednictvím svého systému registrace k pobytu pro občany EU (EU Settlement Scheme);

F. vzhledem k tomu, že několik členských států EU-27 dosud nerozhodlo, jak hodlá uplatňovat článek 18 dohody o vystoupení týkající se vydávání povolení k pobytu;

G. vzhledem k tomu, že po skončení přechodného období stanoveného dohodou o vystoupení již nebudou občané Spojeného království požívat práv podle článku 20 SFEU, zejména práva na volný pohyb, pokud EU a Spojené království neuzavřou dohodu o budoucím vztahu, která stanoví jinak;

H. vzhledem k tomu, že podle článku 132 dohody o vystoupení lze přechodné období prodloužit pouze jediným rozhodnutím smíšeného výboru přijatým přede dnem 1. července 2020;

Část II dohody o vystoupení

1. je přesvědčen, že část II dohody o vystoupení je spravedlivá a vyvážená;

2. konstatuje, že část II dohody o vystoupení obsahuje následující ustanovení:

— všichni občané EU-27 s legálním pobytem ve Spojeném království a státní příslušníci Spojeného království s legálním pobytem v kterémkoli členském státě EU-27 a jejich rodinní příslušníci k datu vystoupení budou požívat úplného souboru práv uvedeného v dohodě o vystoupení, jak jsou zakotvena v právu EU a jak je vykládá Soudní dvůr Evropské unie,

— ochrana na základě dohody o vystoupení se bude vztahovat na nejbližší rodinné příslušníky občanů a na osoby žijící s nimi v trvalém vztahu, kteří v současné době pobývají mimo hostitelský stát, což bude platit i pro jejich později narozené děti, včetně dětí narozených mimo hostitelský stát,

— veškerá práva v oblasti sociálního zabezpečení podle práva EU budou zachována, včetně možnosti vyvážet dávky;

— bude zaručeno, že práva občanů budou zachována po celý jejich život,

— správní postupy provádějící část II dohody o vystoupení budou transparentní, bezproblémové a efektivní a formuláře budou stručné, jednoduché a uživatelsky vstřícné,

— ustanovení o právech občanů obsažená v dohodě o vystoupení budou začleněna do právního řádu Spojeného království a budou mít přímý účinek;

Práva občanů v přechodném období

3. konstatuje, že v přechodném období, které má trvat do 31. prosince 2020, bude Komise v souladu s článkem 131 dohody o vystoupení pověřena sledováním provádění její části II, včetně uplatňování systémů zřízených podle článku 19 jak ve Spojeném království, tak v členských státech EU-27;

4. poukazuje na to, že v přechodném období budou občané EU-27 ve vztahu ke Spojenému království stejně jako občané Spojeného království ve vztahu k EU-27 nadále požívat práv na volný pohyb zakotvených v článku 20 SFEU a v příslušných právních předpisech EU;

5. připomíná, že v přechodném období bude úkolem Komise dbát na to, aby práva na volný pohyb byla dodržována jak ve Spojeném království, tak i v EU-27, a žádá Komisi, aby vyčlenila dostatek zdrojů na šetření a nápravu v případech, kdy tato práva dodržena nebudou, zejména pokud by došlo k diskriminaci občanů EU-27 nebo občanů Spojeného království;

6. poukazuje na to, že přechodné období je kratší, než se původně předpokládalo; vyzývá proto EU a Spojené království, aby přednostně provedly ty aspekty části II dohody o vystoupení, které se týkají občanů a jejich práv;

Provedení části II dohody o vystoupení

7. zdůrazňuje, že při rozhodování o udělení souhlasu s dohodou o vystoupení bude přihlížet ke zkušenostem nabytým v souvislosti s prováděním klíčových ustanovení dohody o vystoupení, zejména pokud jde o systém registrace k pobytu pro občany EU, a k ujištěním, která v této souvislosti obdržel;

8. konstatuje, že značná část osob, které podaly žádost v systému registrace k pobytu pro občany EU, obdržel pouze předběžný status usazené osoby; připomíná, že této situaci se lze vyhnout tím, že si Spojené království zvolí administrativní postup, který vychází pouze z prohlášení, jak umožňuje čl. 18 odst. 4 dohody o vystoupení; naléhavě proto žádá Spojené království, aby svůj přístup přehodnotilo, a dále naléhavě žádá členské státy EU-27, aby rovněž zvolily postup založený na prohlášení podle čl. 18 odst. 4 dohody o vystoupení;

9. vyjadřuje hluboké znepokojení nad nedávnými rozporuplnými oznámeními ohledně občanů EU-27 ve Spojeném království, kteří žádost v systému registrace pobytu pro občany EU nepodají do 30. června 2021; poukazuje na to, že tato oznámení vedou ke zbytečné nejistotě a obavám dotčených občanů; žádá vládu Spojeného království, aby jasně sdělila, jak bude uplatňovat čl. 18 odst. 1 druhý pododst. písm. d) dohody o vystoupení, zejména pokud jde o to, co považuje za „závažné důvody nedodržení uvedené lhůty“;

10. poukazuje na to, že občané EU-27 ve Spojeném království by měli větší jistotu a větší pocit bezpečí, pokud by po skončení přechodného období obdrželi fyzický dokument jako doklad jejich práva pobývat ve Spojeném království; opakuje, že neexistence takového fyzického dokladu dále zvýší riziko, že občané EU-27 budou diskriminováni při hledání zaměstnání nebo bydlení, protože zaměstnavatelé resp. pronajímatelé se budou chtít vyhnout zvýšené administrativní zátěži spojené s ověřováním na internetu nebo se budou mylně obávat, že by mohli jednat protiprávně;

11. je nadále znepokojen nízkým počtem služeb pro skenování dokladů totožnosti v systému registrace pobytu pro občany EU, omezeným územním pokrytím asistenčních služeb ve Spojeném království a rozsahem asistence poskytované starším a zranitelným občanům, včetně osob, které se mohou potýkat s obtížemi při používání digitálních aplikací;

12. vyjadřuje znepokojení nad navrhovanou strukturou nezávislého orgánu ve Spojeném království, který má být zřízen podle článku 159 dohody o vystoupení; očekává, že Spojené království zajistí, aby byl tento orgán skutečně nezávislý; v této souvislosti připomíná, že tento orgán by měl začít fungovat od prvního dne po skončení přechodného období;

13. očekává, že vláda Spojeného království vyjasní, zda se systém registrace pobytu pro občany EU vztahuje na občany EU-27 v Severním Irsku, kteří na základě Velkopáteční dohody nežádali o občanství Spojeného království;

14. opakuje, že hodlá úzce monitorovat, jak členské státy EU-27 provádějí část II dohody o vystoupení, zejména čl. 18 odst. 1 a 4 týkající se práv občanů Spojeného království žijících na jejich území;

15. vybízí EU-27, aby přijala opatření poskytující právní jistotu britským občanům pobývajícím v EU-27; připomíná svůj postoj, podle nějž by EU-27 měla zaujmout soudržný a velkorysý přístup k ochraně práv občanů Spojeného království pobývajících v EU-27;

16. vyzývá Spojené království a členské státy EU-27, aby se více snažily zvyšovat informovanost občanů o dopadech vystoupení Spojeného království z EU a aby zahájily nebo zintenzivnily kampaně, jejichž cílem je informovat všechny občany, na něž se vztahuje dohoda o vystoupení, o jejich právech a o veškerých případných změnách v jejich postavení;

Práva občanů v rámci budoucího vztahu mezi EU a Spojeným královstvím

17. vítá, že politické prohlášení o rámci budoucích vztahů mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím obsahuje závazek, že by se mělo jednat o „vztahy, které budou fungovat v zájmu občanů Unie i Spojeného království, a to nyní i v budoucnosti“;

18. lituje proto toho, že Spojené království oznámilo, že již nebude uplatňována zásada volného pohybu osob mezi Unií a Spojeným královstvím; má za to, že dohoda o budoucím vztahu mezi EU a Spojeným královstvím musí v každém případě obsahovat ambiciózní ustanovení o pohybu osob; opakuje, že tato práva by měla být úměrná stupni budoucí spolupráce v jiných oblastech; připomíná, že práva na volný pohyb mají rovněž přímý vztah ke třem ostatním svobodám, které jsou nedílnou součástí vnitřního trhu, a mají zvláštní význam pro služby a odborné kvalifikace;

19. žádá, aby byla zaručena budoucí práva na volný pohyb občanů Spojeného království, na něž se vztahuje dohoda o vystoupení, po celé EU, stejně jako celoživotní právo občanů, na něž se vztahuje dohoda o vystoupení, vrátit se do Spojeného království nebo do EU; vyzývá členské státy EU-27, aby zajistily, že všichni občané, na něž se vztahuje dohoda o vystoupení, budou mít zaručena volební práva v místních volbách v zemi pobytu;

20. připomíná, že mnozí občané Spojeného království se ostře staví proti tomu, že by měli ztratit práva, jichž nyní požívají na základě článku 20 SFEU; navrhuje, aby EU-27 zvážila, jak by bylo možné tento problém zmírnit v mezích primárního práva Unie a při plném dodržení zásad reciprocity, rovnosti, symetrie a nediskriminace;

21. připomíná, že za provádění a uplatňování dohody o vystoupení má odpovídat smíšený výbor uvedený v článku 164;

22. je přesvědčen, že by bylo prospěšné, kdyby provádění a uplatňování dohody o vystoupení kontroloval Evropský parlament společně s britským parlamentem, a uvítal by, kdyby k tomuto účelu mohly vzniknout společné struktury;

o

o o

23. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Evropské radě, Radě, Komisi, parlamentům členských států a vládě Spojeného království.